

**NAROČNINA NOVIN
ČETRTLETNO**

doma: na posamezni naslov 6 Din., 25 p., na skupni naslov če jih najmanj 10, 5 Din. Če se januarja naroči za celoletna naročnina, naša ta 50 Din. Pošt. ček. pol. štev. 11806.

NOVINE

Glasiló Slovenske Krajine.

Izhaja vsako nedelo. — Uredništvo i uprava Murska Sobota.

Cena oglasov na oglasnoj strani: Cela stran 250 Din., pol strani 140 Din., 1/4 strani 75 Din., 1/8 strani 35 Din., 1/16 strani 17 Din. Cena malim oglasom do 30 reči 5 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnom oglašivanju popust.

Rokopisi se ne vračajo.

Prosim premislite i mi povejte svoje!

Zdaj, gda g. Kolenc odhaja od nas i Novine znova postanejo brez stalnoga vrednika, bar za eden kratek čas, povem ka mi že dugo na srci leži. Bo že skoro 30 let, ka smo začeli izdavatí naše liste, najprle najmre Marijin List i za njim par let kesnej Novine. Ka je naš narod meo iz naših listov, ne mi je namen tú razpravlati. Povdarim samo to dejstvo, da ti listi so naši listi, so našega ljudstva kinči. Tej kinči pa neso zadosta občuvani. Če dnes vütro zapüstijo tisti te svet po božoj voli, šteri te liste v življenji držijo, ar nemajo naši listi za te slučaj nikše obrambe, znajo prejeti i prejdejo túdi ščista gotovo. Naj te nesreče rešim naš narod, že dugo mislim na tisto obrambo, štera bi te kinče po našoj smrti občnvala. Ta obramba bi bila edna družba, štera bi prevzela izdavanje naših listov. Če de me Bog živo, ešče letos to družbo nastavimo, štere namen bo, da vsem kotrigam te družbe da do rok vse naše liste kak li mogoče za najnišišo ceno. Ali za takšo družbo je potrebna priprava i to velika priprava. Prva stoji v tom, ka oprosim naše inteligente v prvoj vrsti, ka mi naznanijo, kak bi bilo najhasnovitejše življenje v družbi. V drugoj vrsti pa prosim naše ljudstvo za pomoč, ka se odzove sledečemi mojemi pozivi.

Do konca januara naj vsi naročniki Marijinoga Lista, ki majo na skupni naslov M. List povejo širitelom, da li bi bili pripravní sprejeti túdi Novine k listi? Pitam samo tiste naročnike Marijinoga Lista, ki majo na skupni naslov pri širitelaj naročen Marijin List. Ne pitam tiste, ki majo na posamezni naslov naročenoga, niti tiste, šterim hodi te prek mej držav. Samo naročniki na skupni naslov naj povejo svojim širitelom do konca toga meseca, če bi sprejeli túdi Novine to leto? Zakaj to pitam? Zato, ka če bi vsi celoletni naročniki Marijinoga Lista, šteri dobivajo svoj list pri širitelaj na skupni naslov, naročili z ednim Novine, *te bi njim mogli dati vse naše liste: Novine, Marijin List, dečinski list, kalendar i knjižico „Priprava na srečno smrt“ letno za 30 Din. poštnine prosto, ka ne bi trbelo plačati od*

kalendara poštnine. Tak bi dobili letno 720 strani lepoga čtenja za 30 Din. To teliko pomeni, ka bi za 24 strani lepoga čtenja plačali samo eden dinar. Na leto 30, na mesec 2 Din. 50 par, na frtao leta pa bi prišlo 7 Din. 50 par naročnine. A samo tak bi mogli v to nižanje privoliti, če se vsi zglašijo, to je če najmanje 5500 naročnikov M. Lista na skupni naslov v to privoli. Če privolijo, potem vsaki prišpara letno 7 Dinarov, ar te ne bi več pobirali od njih podpore za Marijin fond. Pri naročnikaj bi pomenilo to letno okoli štiridesetjetero dinarov prihranka. V desetih letaj bi na te način ostalo v žepi našega ljudstva okoli pol milijona dinarov. Sprejelo bi pa v tej letaj 7200 strani dobroga, hasnovitoga čtenja, štero bi je odgajalo i vodilo na tistoj poti, po šteroj se pova ne

samo poštenost, nego túdi narašča vrednost.

Gledajte dragi naročniki, zato nosim to tú naprej, ka de v družbi, štero namenimo nastaviti, letna naročnina znašala to nižano ceno za vse naše liste. Premislite i začnite za svoj hasek to ponúdbu izvršiti! Plačate lahko vsaki frtao leta naprej, vseli 7 Din. 50 par.

Inteligentom pa povem teliko, ka družba, na štero mislim i štera bi izdavala vse naše spise, se ne bi vezala na niedno stranko. Stala bi nad vsemi strankami i bi iskala samo Kristušovo pot vu vsem. Z njegovov desnov i levov rokov to je z njegovov pravicov i smilenostjov bi včila naš narod pa njemi pomagala. V tom dúhi bi največ hasnil domovini i narodi.

Črenšovci, 10. jan. na god sv. Družine.
KLEKL JOŽEF, izdajateo Novin.

Verostüjmo!

„Novine“ so začnole devetnajsto leto svojega življenja. Čütimo mi, ka so nam one to dugo dobo pomenile? V najbolje razburkanom vremeni svetovnoga boja so nas tolažile, v slobodnoj državi pa so se dale borile za naše pravice ino širile svetlost med narodom Slovenske krajine. Naši najbouši možje so po „Novinaj“ včili naše ljudstvo, büdili v njem slovensko čütenje. Teštament velkoga našega očé, pokojnoga dr. Ivanocija so glásili pa spunjávali v „Novinaj“ (polec Kalendara i Marijinoga lista): pokojni Baša Ivan i Jožef, Kühar Števan, Sakovič Jožef, med živimi pa oba Klekla, Jerič, Bajlec, Kolenc i drügi.

„Novine“ so neločljivo zrasle z nami, tak ka jih nemremo zapüstiti. Edino one razmijo naše prilike pa naš stališ. Edino one so zmožne gučati od naših potrebóč. Edino „Novine“ lejko davajo pravo düševno hrano našemi narodi, ar so one zrasle iz njega samoga. Njegovi sinovje je pišejo, šteri edini lejko čütijo s svojim ljudstvom.

Brezi „Novin“ si naša slovenska hiža nedele niti misliti nemre več. Kak túdi: one jo spoznavajo z novinami domačih i tújinskih krajov, gučijo njoj od gospodarstva, pripovidavlejo njoj lepe pripovisti. Vse to pa ešče več ščejo biti naše „Novine“ v etom novom leti. Med nami se či

duže bole širi slab, nikajvreden tisk, knige pa novine, ki samo kvarijo naš narod! Slovenci, verostüjmo! Naj nas ne vkanijo krivi prorocje v ovčenom gvanti s svojimi sladkimi rečmi! Ne küpíte i ne čtíte nikaj, ka je ne kršćansko. Zvün „Novin“ pa „Mar. lista“ čtíte Mohorske knige, ki Vam dajo vse potrebno znanje. Ne küpüvajte pa krivoverske knige, štere Vam od hiže do hiže nosijo pa za „pobožne“ priporáčajo! Ta küga se zadnji čas jako širi med nami, zato je naša velka düžnost, širiti dober katolićanski tisk! Telko si vsigdar lejko pritrغامo, ka si naročimo kršćanske novine pa knige, ar nas one podpérajó v dobrom mišljenji pa čütenji.

Slovenci smo i ostanemo! Toga nigdar ne pozabimo pa vsešérom moremo vadlívati. Moremo pa postanoti izobraženi Slovenci, ki bomo znali, ka se okoli nas godi, ki se bomo znali vsešérom braniti. Zato čtimo „Novine“, ki nam k tomi pomagajo. Verostüjmo!

Katolićanci smo i ostanemo! Pa ne mlaćni, vrelí pa istinski bojmo! Zato ne čtimo tisto, ka je proti našoj veri, liki düžni smo čteti katolićanski tisk! To nam je potrebno za düšo kak zrak pa krüh za telo. Zato čtimo pa širimo „Novine“! Verostüjmo, bojmo na straži, ka ne pride neprijateo pa nas oropa naše vere!

Slovenci po Dólinском. Ravénskom, Goričkom! V tej teški časaj bojmo vsi ednoga dúhá, skrbimo za svojo dúševno moč z dobrim tiskom, ka tak túdi leži prestanemo vse nevole. Presvetlimo se, včimo se, ka nam zasinejo lepši časi! Verostújmo, ne zadremimo, naj bo ešče tak teško. Vežalje med nami ino posvet v kmični časaj naj nam bodo naše slovenske, katoličanske „Novine“!

Prošnja do vseh!

Da Novine svoj vzvišeni namen, šteroga je eden naš akademik v članki „Verostújmo!“ krepko povdaro, dosegejo i postanejo vretina, iz štere do se zajimali za naš narod: dúh krščanski, goreče domolúbje i vsestranski napredek v socijalnom, kulturnom i gospodarskom pogledi, — prosim prav lepo vse, ki lúbijo naš narod i našo Slovensko krajino, naj mi odkrito naznanijo, kak naj se Novine vrejújejo. Naj nam túdi naznanijo, kak so oni pripravni pomagati! Za dobro vrejúvanje je potrebno, da 1.) pošilate dopise pa članke, 2.) širite Novine i 3.) podpirajte je s penezi! Prosimo vse lúbitele našega kraja, naj na šterikoli način pripomorejo k povzdigi Novin, ka lejko svoj visoki namen dosegejo!

Rlekl Jožef, izdajateo Novin.

Naročnikom Novin!

Dnes tјeden ste zvedili, da nas zapústi preč. pospod Kolenc Franc, vrednik. Cerkvena oblast ga zove na imenitejšje mesto. Čast za njega i čast za nas, ka ravno pri vrejúvanji Novin ga je srečalo to odlikúvanje. Gđa se njemi iz srca zahvalim za vse trúde, šteri so ga trli pri vrejúvanji, se njemi ešče posebno zahvalim za njegove zadnje reči, z šterimi žele Novinam narast, gđa vsem narača, da morajo Novine podpirati, ar so naše. Na novom mestu pa želemo g. Kolenci vsi, naj ga vodi Kristušova lúbzen i v toj i z tov naj vsikdar obinjavle z celim ognjom svojega lúbečega srca Slovensko Krajino.

Rlekl Jožef, izdajateo Novin.

Bašov katekizmuš.

Kak smo že večkrat pisali, je najlepši spomin na pokojnoga plebanoša Bašo „Katoličanski katekizmuš“, šteroga je on postavio vkúp. Katekizmuš se dobi v Prekmurskoj tiskarni v M. Soboti za 8 Din. Što ga ešče nema, naj si ga kúpi. Mela bi ga naj vsaka naša hiša.

Politični pregled.

Jugoslavija. Nova vlada P. Živkovič je sestavo novo vlado s sledečimi ministri: predsednik Peter Živkovič, minister za trgovino dr. Kramer, za socijalno politiko i narodno zdravje I. Pucelj, za notranje zadeve dr. Srskič, za prosveto dr. Kojič, za pravosodje Maksimovič, za gošče i rúde dr. Šibenik, za promet Radivojevič, za kmetijstvo Demetrovič, za gradbe Preka, za vojsko i mornarico Stojanovič, za finance dr. Gjorgjevič, za telovno vzgojo naroda dr. Kraljevič. Tak se je volilna vlada spremeniła v delovno vlado i ministri so že vsi bili prle, štirje so pa odišli. Novo je ministerstvo za telovno vzgojo. — **Imenúvanje senatorov.** Njeg. Vel. je imenúvalo 28 senatorov. Za našo banovino sta imenúvaniva Hribar Ivan poobl. minister i Dr. Rožič Valentin, profesor v pokoji, oba z Ljubljane. Senat se je 11. jan. zbrao na 1. sejo.

V Španiji se nezadovolno lúdstvo reberi zavolo žmetnoga gospodarskoga stališa. Orožništvo zahteva od vlade, naj voditele nemirov ostro kaštiga, ovači de orožništvo na svojo roko delalo red. Tak se preti Španiji nova vlada púkše pa sable.

Nemčija šče Hindenburga postaviti za dosmrtnoga predsednika republike.

V Indiji se bijejo Angleži z domačini, ki se ščejo osloboditi tühinske moči. Voditela Indijcov Gandija so zaprli, mnogo jih je spadnolo v bojaj, ki se vršijo na varaški vulicaj. Izdani je preki sod, tak da Indijci nesmijo ziniti proti krivičnoj angleškoj vladi v njihovoj zemli.

JANUAR.

dnevi		Rim. kat.	Evang.
m.	tedna		
18	pondel.	Sv. Petr. stol.	Piroška
19	tork	Mar. i tiv.	Šara
20	sreda	Fab. i Šeb.	Fab. i Šeb.
21	četrtak	Neža dev.	Agneš
22	petek	Vincencij	Artur
23	sobota	Zaroka M.	Zelma
24	nedela	Timotej	Timotej

Murska Sobotna

— **Novi kaplan.** Namesto g. kaplana Kolenc Franca, ki je premeščeni v Maribor, je nastavljeni za kaplana g. Vojkovič Jožef, doma iz Turnišča. Imenúvani gospod je prvo leto kaplan i je dozđaj bio kaplan pri Maloj Nedelji. Želemo njemi vnogo zadovolstva i pri deli obilo božega blagoslova.

— **Nesreča.** Okoli 10 letni šolar Kaufman Stanko je rezo faláček le-

sa. Pri rezanji se njemi je nož nekak poškalio z lesa i se je zarezo blúzi kolena v nogo. Taki so ga pelali k dr. Glačniki, ki njemi je rano vkúp zašio.

— **Avto v jarki.** Šofer K. je na kúkli dveh vulic nekolko prenaglo zasúknio avto. Velka sila je vrgla avto v jarek, iz šteroga so ga s precu velkov težavov spravili vún. Húših poškobk k sreči nesta trpela niti šofer niti avto.

— **Poslovilni večer.** Svojemi prilúblenomi lovskomi tovariši g. žand. podpolkovniki Boič Josipi v Murskoj Soboti priredijo naši prekmurki lovci poslovilni večer v soboto, dne 16. t. m. ob 8 vúri zvečer v restavraciji g. Benka. Pridite vsi lovci! Pridite pa túdi vsi nelovci, pa prijateli odhajajočega g. podpolkovnika, da se od njega skúpno poslovimo.

Slovenska krajina.

— **Navuk za tretjred** je v Črensovcih dnes tјeden 24. jan. po večer-uici. Večernice ob 2.

— **Adventisti** se zovejo krivoverci, šteri v zadnjem časi od hiže do hiže posili ponúvlejo svoje slabe knjige. Ne dajte se znoriti, čitúdi vam pravijo, ka so „pobožne“!

— **Nekši klantóšje** vsaki den hodijo po hižaj, prosijo naravnoč peneze. Celo iz Bosne hodijo. Naše lústvo je sirmaško i neide kodivat v drúge kraje države, zato prosimo oblast, naj ostro prepove to večno kodivanje!

— **Beltinci.** Nigdašnja židovska molitvarnica stoji zapúščena, zdreta, brez oken. Zaistino je ne lepota naše vesi, zato bi se naj nekaj odločilo.

— **Črnc** slúži nikakim za smetišče, zginjena stvar v njem leži — pa se nevolivamo, ka mámo kokošečo kúgo! Opominamo zdravstveno oblast na to!

— **Kmetijski gospodinjski tečaj na Cankovi.** Z odlokom kr. banske uprave je dovoljen na Cankovi na prošnjo prosvetnoga društva 3 mesečni kmetijsko-gospodinjski tečaj. Tečaj bo vodila zdajšnja voditelica tečaja v Strukovcih gđč. Mikuž Terezija. Tečaj se začne dne 25. januara 1932 i traja do 25. aprila 1932. Kde se bo vršo nadaljnji tečaj, še ne ugotovleno. Posamezni krajevni činiteli se naj s prošnjov pravočasno prijavijo potom sreskoga načelstva v Murskoj Soboti.

— **Dolnja Lendava.** Občni zbor Čebelarske podružnice (rojarske) v D. Lendavi se vrši v nedelo 24. januara 1932 ob 14. vúri v osnovnoj šoti. Na dnevnom redi so jako važne zadeve, zato naj ne izostane nieden. Túdi tisti, ki še neso kotrige, so túdi dobrodošli. Rojari še nikdar ne bila na-

ša združitev tak potrebna kak dnes.

— **Smrtna kosa.** Štrtoga januara je vmrla Sukič Terezija roj. Bačič v Gornjoj Lendavi. Pokojnica je bila mati gospoda Sukiča klobučara v M. Soboti.

— **Korovci.** Preminoči četrtek po noči nam je smrt iztrgala 67 letnoga Benko Mihala. Pokojni je bio daleč na okoli poznan i vsakomi priljubljen mož. Vse ga je ljubilo posebno pa deca. Vnogo je dao pokojni tem malim zato so ga tak radi meli. Vodo je vsigdar procesije. Pokojni je bio kotriga gasilnoga društva; 30 let je delao v društvu. Ne njemi zabranila nikša zapreka, če ga je pozvala gasilska truba na pomoč. Zato tudi vse žaluje za njim. Ne je bilo oka, ki se ne bi zarosilo, kda je g. kantor popevao zadnje slovo. V joč pa je prisilila vsakoga tudi gasilska truba, ki še ne nikdar tak žalostno zapela kak zdaj kda je zadnjokrat zapela našemi Miški v slovo. Pokojni bi bio letos odlikovani za njegovo požrtvovalnost v gasilstvu. K zadnjemi počitki so ga sprevodili gasilci i vnogo naroda. Naj počiva v miri. — Jako se je razbolela na Novo leto Kosednar Marija, vrači se v radgonskoj bolnici. Želimo njoj skorajšnje ozdravljenje.

— **Duhovne vaje v Martinišči.** Bile so dvoje. Prve od 1. do 5., druge od 5. do 9. januara. Vodila sta je gg. salezijanca Tkalec Jožef iz Ljubljane i Bakan Jožef iz M. Sobote. Večina dečkov je bilo iz sobočkoga sreza. A kak so se izkazali naši dečki to se skoro popisati ne da. Tak se tudi ne da popisati zadovolstvo, s šterim so odhajali. Ednomi i ovomi so se skuze bliskale v očaj, a srce je kipelo od radosti. Po njih se je rešila kriza . . . kriza duš. Bog daj, da bi bili i ostali dober kvas boži.

— **Na prvi pogled** je simpatičen človek, iz šteroga zdrave kože na obrazi i rokaj brez lišajov i gub se da sklepati na čistost i nego. Skrbni ljudje nucajo zato samo medicinsko zanesliva sredstva kak so: Fellerova Elsa-poma za zaščito lica i kože i Fellerova Elsa-pomada za rast vlasi (2 lončka brez dalnih stroškov 40 Din.), dale Fellerova Elsa-žajfa zdravja i lepote (5 falatov franko 52 Din.): Naroča se pri lekarnari Eugen V. Feller, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banovina.

Razgled po domovini.

Zviti cigani. K dobro poznanimi meščani v Križevcih g. N. M. je prišeo te dni stari cigan i njemi ponūdo 100 jezero Din. za 300 dinarov. Prvič je cigan skoro zleto skozi dveri. Vendar pa ne odišao. Prišeo je

drügič i se zaklinjao, da ma zaistino 100.000 Din., štere je vkradno. Ar pa more dati jezerke štemplati, bi ga taki prijali, rekši, odked ma siromaški cigan telko penez. Končno se je cigani posrečilo nagučati g. N. M., ki pa je šteo prve viditi te peneze. Dogučala sta se, da bo prišeo v noči ob 11 vuri v ciganski šator i kak hitro bode vido peneze, da gospod cigani 300 dinarov. Dogučani večer je cigan počakao gospoda i ga pelao v šator. Na pitanje, kde so penezje, je cigan odgovoro, da taki prinese i je odišo iz šatora. Cigana dugo ne bilo nazaj. G. N. M. je postao nemiren i je odišeo vün iz šatora. Komaj je stopo pred šator, so se pred njim pojavili trije cigani i so zakričali: „Daj peneze ali življenje!“ Gospod se je prestrašo, potegno iz žepa 300 Din. i jih dao ciganom. V zahvalo je dao gospodi šče vsakši cigan po edno plüsko.

Nova bolnišnica za zmešane se je odprla v Novom Celji. Takše bolnišnice v Ljubljani so prenapunjene.

Žalostno! Pri Sv. Barbari so v adventi v krčmi med bitjom bujli dva človeka. V znamenje žalosti, ka so ljudje tak pokvarjeni celo v časi pokore, je cerkvena oblast prepovedala na božične svetke v cerkvi orgolati. Na Prihovi so tudi vmorili pijanci dečka!

Iz sveta.

Sv. Oča namenijo osnovati v Rimi velikansko novo katoličansko vseučilišče. Prišestni mesec bodo imenivali nešterne nove kardinale.

„Sloboda“ osvedočenja. Iz amerikanskoga lista „Ave Maria“ posnemamo: Kulturnobojna mehiška zvezna država Vera Cruz zahteva od vučitelstva obojega spola, da mora biti včlanjeno v framasonskoj zvezi. Što bi to ne šceo, de odstranjen iz državne službe. Tak je odredo guverner Tejedo. A ne samo to. Tistim, ki jim globoko versko prepričanje brani to napraviti — se rajši prostovolno odpovejo državnoj službi. Revolucijonarna zveza bombardira domove. Alice Moreno, bivša voditelica nekše državne šole, ki je rajši püstila službo, kak bi se odpovedala svojemi verskomi prepričanjim, je postala žrtev toga pritiska. Po srečnom naključji ne osebno, pač pa njeni dom, ki je bio bombardiran. Framasonski guverner šče za vsakšo cenomladi rod vzgojiti v popunoma brezverskom, protiverskom dühi. Pač ne misli, da si lahko vzgoji ednoga, ki njemi de s kruglov plačao njegovo delo.

POSVET.

Si mladi? Vsem tistim, ki čütijo, ka so njihove düše zaistino mlade, bi rad posveto s toplov rečjov. Posebno našoj odraščennoj mladini bi rad povedao, naj bo mladi tudi njeni düh, ne samo njihovo telo. Mi mladi mamto srečo, da je ešče vekši deo življenja pred nami, zato se lahko pripravimo. Ar vsaki izmed nas je dužen, da spopuni svoje življenje kak najbolje.

Mladina, boj slobodna! Poštüj liste, šterim si to dužna — ali ne odaj se nikomi! Dnes vidiš v občini, v fari, v državi, kak ljudje tržijo svoje slobodno mišljenje, svojo poštenost i se podavlejo v službo nikajvrednim! Če ščemo, ka nekda zavlada lepša prišestnost med nami, te se odgajajmo že zdaj v samostojnosti! Trezno premisli, ka je prav, ne kimaj vsakomi kričaći! Če smo kršćanski ljudje, te ne tržimo svoje časti, svoje düše! Živinče ide za nagonom, človek mora iti za svojim razumom. Zato — mladina, pazi se!

Mladina, presvetli se! Ne gučim od tistih, ki se znajo najbolje v krčmi pa pri bitji postaviti. Tistim, ki ščejo spopuniti svoje düševno življenje, pravim: ne boj zaspani! Ti moraš znati, ka samo tak ostaneš sloboden i spameten, če boš nekaj znao. Zato ne zamüdi nikše prilike, ka ne bi presveto svojega dühá z novim znanjom, z lepšim spoznanjom lepih i hasnovitih stvari. Žalostna istina je, ka naša mladina nikaj ali premalo čte, ar čtenje je tisto, ki de zkamenje, ki plemeniti düšo. Zato — združite se, gde že mate knižnice, pa vam knige ležijo v prahi, tam je odprite. Gde ešče nemate knjig pa listov, obrnite se na dühovnika, vučitelja, da Vam preskrbi dobrih, najbolših knjig! Če ščemo, ka pride v Slovensko Krajino človeka vredno telovno pa düševno življenje, te trbe presvetliti našo mladino! To svedočijo države, gde kmet stalno čte dobre knige, zato spametno gospodari pa skrbi za düševno življenje. Mladina, včasi se geni, ne spi dale! Idi sama k tistim, ki znajo več kak ti, pa je opomeni na njihovo dužnost, naj ti pomagajo! Naj te navčijo prav četeti *dobre knige*, ka zaživeš svetlo življenje!

Čtenje pa pisanje. Čtenje pa pisanje ešče nikak ne včinita človeka izobraženoga, če njemi ne pomoreta k tomi, biti bolši proti vsakšemi stvorjenji.

Najbole grdo je na sveći to, či što kaj da, pa te voči meče! Što nešče dati, pa naj ma sam! (Fr. Levstik.)

Zlate istine. Svet se po sami šolaj ne pobokša, či starišje doma pravoga dna ne položijo.

(A. M. Slomšek.)

NEDELA

po treh kralaj druga.

Evang. sv. Jánoša vu 2. tali.

Vu onom vremeni je svádba včinjena v Galilaeanskoj Kani: i bila je tam Mati Jezušova. Zvani je pa bio i Jezuš i vučenicke njegovi na svadbo. I gda bi zmenkalo vino, pravi Mati Jezušova njemi: vina nemajo. I veli njej Jezuš: Ka je meni, i tebi ženska: ešče je ne prišla vúra moja. Veli

Mati njegova slugom: kakoli bode velo vam, včinte. Bilo je pa tam šest kameni veder položeni poleg očiščavanja židovskoga, držeče vsako dve, ali trl merice: Pravi njim Jezuš: zajmlite zdaj i neste starišini. I nesli so. Gda bi pa koštao starišina vodo na vino obrnjeno i ne je znao odket bi bilo; slugi so pa znali, ki so zajimali vodo: zove zaročnika starišina i pravi njemi: vsaki človek oprvim dobro vino da; i gda se že napojijo, teda ono, štero je lagoješe: ti si pa zadržao dobro vino do eti mao. Ete začetek je včino čuden del Jezuš v Galilaenskoj Kani; i pokazao je diko svojo i vervali so v njem vučenicke njegovi.

Od hišnoga zakona.

„Pozvani je pa bio tudi Jezuš i vučenički njegovi na svatbo“. — Jan. 22.

Srečni so bili mladoženci vu denešnjem sv. evangeliumi, ar je Jezuš bio nazoči na njihovom gostüvanji. Na tom gostüvanji je začeo Jezuš svoje javno delo, tü je včino svoje prvo čüdo. Tak je šteo on opominati svet, ka je svatba, hižni zakon imenito delo; zato naj njega na vsako svatbo, na vsako gostüvanje, to je: k vsakomi hižnomi zakoni v novom teštamentomi pozovejo. Ki zna, ka je hižni zakon, ki pozna njegov visoki, sveti cio, tisti gotovo pozove Jezuš k svojim hižnomi zakoni. Zato, da je najbolje v etom vremeni navada hižne zakone sklenjavati, želem dnes ponavliti pred vami boži navukov hišnoga zakona, ne celoga, ar to bi predugo bilo, nego samo na dvoje pitanje vam ščem odgovor dati, 1. na to, ka je hižni zakon; 2. na to, kaj je cio hišnoga zakona?

1. Dragi kršćeniki. Hižni zakon je temelj, fundament, podlaga človeče družbe. Če hišnoga zakona ne bi bilo, ali či lüdje hišnoga zakona nebi za sveto delo držali, te bi lüdje eti na zemli, kak razdivjane stvari letali okoli ar te ne bi bilo na sveti nikše omike, nikše vzgoje i nikšega blagostanja; poprek že niti ne bi bilo lüdi na sveti. Ar hižni zakon, ali familija, to drži gori človečo družbo na sveti. Familija je začetek i vretina vzgoje, omike i blagostanja lüdi. Familije pa hižni zakon nastavlja. I tak kaj je hižni zakon? Hižni zakon je zveza moža i žene na sküpnno življenje po voli Stvoritelja. Stvoriteo človeka, Bog je nastavo to zvezo od začetka. Kda je naimre Bog stvoro prvoga človeka, Adama, pa je Adam ešče sam bio, teda je Bog etak pravo: „Ne je dobro človeki samomi biti; stvorimo zato njemi spodobno pomočnico“. Potom je Bog globoki sen püsto na Adama i vö njemi je vzeo edno rebro i z toga je stvoro prvo žensko Evo. To ženo je sam Bog k Adami pelao i tak njemi pravo: „To je kost iz tvojih kostih i meso iz tvojega mesa. Zato ostavi človek očo svojega i mater svojo i pridruži se ženi svojoj

i bodeta dva vu ednom teli. Tak je sam Bog dao prvomi človeki ženo, hižno tovarišico. To je bio te prvi hižni zakon, prva ženitev na sveti. Bog njidva je zdao. Pred Bogom je sklenjen te hižni zakon, Bog ga je blagoslovo. Bog je vcepo v človeka nagib na povnožavanje. Ali Bog je človeka, koga je na svojo spodobnost stvoro, šteo razločiti od neme stvari; povnožavanje lüdi je Bog vu sveti red šteo postaviti, zato je človeki edno i samo edno stalno, nerazločljivo tovarišico dao. Z toga je viditi, ka je hižni zakon od Boga nastavljen. I da je Bog tak odločo, naj se lüdje po hižnom zakoni povnožavaju, lüdje pa morejo eti na sveti Bogi na diko služiti, z toga je jasno, ka je hižni zakon od začetka sveto delo bio. I tüdi so vsi narodje, poganski tüdi hižni zakon ali ženidev vsikdar za sveto delo držali i svoje hižne zakone so vsikdar med gvüšnimi ceremonijami sklenjavali. To sveto delo, ta od Boga nastavljen zveza med možom i ženov je eden naturalski kontrakt, po šterom si mož i žena eden drugomi prek data pravico ali juš do svojega tela. I te naturalski kontrakt, to naturalsko medsebojno pogodbo je Bog nastavo; i ravno te kontrakt je hižni zakon, ali tovariška zveza ednoga moža z ednov ženov. I tak je ženitev kontrakt sveto delo 1 zato, ar je te kontrakt, to zvezo sam Bog nastavo; 2 zato, ar samo Bog ma oblast lüdem takši juš dati, kakšega mož i žena dobita eden do drugoga; 3 zato, ar Bog po toj zvezi šče eti na sveti svoje sluge (lüdi) povnožavati. *Glejte, dragi kršćeniki, tü mamó te prvi odgovor na to pitanje, ka je hižni zakon? Hižni zakon je od začetka sveta sveto delo, od Boga nastavljen sveta zveza med možom i ženov. Ali da so poganski narodje i tüdi židovski narod svetost te tovariške zveze vnogokrat oskrunili, zato je šteo Jezuš Kristuš, kda je na svet prišeo, hižnomi zakoni njegovo prvo svetost nazaj spraviti i hižni zakon vu novom teštamentomi ešče na višišo vrednost podignoti. Zatoga volo je On hižni zakon na vrednost svestva podigno. Ravno*

zato je bio Jezuš nazoči na toj svatbi v Kani, naj bi tovariško zvezo posveto i naj bi lüstvi pokazao, ka on v novom teštamentomi ešče bole sveti hižni zakon šče, kak je bio v starom teštamentomi. Navuk Jezuš od hišnoga zakona najdemo vu evangeliumi sv. Mataja v 19 tali, kde On to pravi: „Ste ne čteli, ka on, ki je stvoro človeka, ga je za moža i ženo stvoro? I pravo je: zato ostavi človek svojega očo i svojo mater i drži k svojoj ženi i bodeta dva vu ednom teli. Potom sta že ne dva, nego edno telo. Zato ka je Bog vküp zvezao, naj človek ne razloči! Ravno takši navuk je glaso tüdi sv. Paveo apoštol z etimi rečmi: „Možje lübe svoje žene, kak je Kristuš lübo svojo Cerkev ino je sebe gorialdüvao za njo. To je veliko svestvo, to pravim jas vu Kristuš i vu Cerkvi.“ Dragi kršćeniki. Ne nam trbe več svedočanstva. Te reči Jezušove i reči njegovoga apoštola nam svetlo kažejo, ka je Jezuš Kristuš od Boga nastavljen hižni zakon spolno i na vrednost svestva podigno. *I tak to mamó drugi odgovor na to pitanje: Ka je hižni zakon? Hižni zakon je od Jezuš Kristuš nastavljen svestvo ali sakrament. Jezuš je najmre naturalski ženitbeni kontrakt, šteroga je Bog za porod nastavo, više podigno, včino ga je za stalno svestvo novoga teštamenta. Tak je zdaj vu dobi Kristušove vere ženitbeni kontrakt svestvo. Ženitbeni kontrakt i svestvo sta edno i nemoreta se ločiti. Zato med kristjanami nemre biti drugi hižni zakon, samo takši, šteri je z ednim tüdi svestvo. Tak imenüvani civilni zakon, šteroga je obrvim Luter Martin vözmislo, je med kršćenikami ne pravi hižni zakon, ar je ne svestvo. Jezuš Kristuš je delitev svestv ne na na birove i notariuše zavüpao, nego na svoje apoštole i njihove naslednike. Zato šteri kat. kršćenik samo v civilnom zakoni vküpžive, tisti v grešnom, nesramnom pajdaštvi vküp žive.*

2. Naše drugo pitanje je, ka je cio hišnoga zakona ali zakaj je nastavo Bog hižni zakon? Sam Bog nam je dao odgovor na to pitanje te, kda je prvomi človeki, Adami ženo stvoro; najmre Bog njima je to pravo: Raste i povnožavajte se i napunite zemlo.“ *To je prvi cio hišnoga zakona, da se lüdje povnožavaju, to je: da se deca rodijo. Sam Bog je vcepo v človeka te nagib, ka se žele povnožavati, ka žele deco roditi. Potom je pa tüdi sam Bog nastavo tisti red, tisto postavio, po šteroj naj človek svoj nagib spunjava, i to je hižni zakon. Na boži kep stvorjeni človek se nemre tak povnožavati, kak neme stvari v logi; nego to se more po*

svetom redi, po božoj postavi goditi. Ar vsi ljudje so na to pozvani, naj bodo boži slugi, naj se zveličajo, naj sveti postanejo. Ravno te cio hižnoga zakona, najmre deco roditi, človeči rod povnožavati, te cio nam kaže, ka je hižni zakon sveto delo. (Dale.)

BOLEČINE POMIRUJOČA RIBANJA

pri bolečinaj v hrbti i križi, pri trgaji, reumatičnih bolečinaj itd. so vsikdar učinkujoča, če se za nje nūca Fellerov Elsafluid, to skozi 35 let preizkušeno domače sredstvo i kozmetikum. Poskušna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din. povsedi Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din. brez dalnih stroškov pri lekarnari EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banovina.

Vesele novine.

Piše Dolenski Marko.

Letos bo 50 let, ka se je narodo Števan Kūhar († 1915), ki je vno-go narodni pesmi ino pripovisti zapisao v naš Kalendar pa v Novine. Tūdi za vučene slovenske liste je pisao naše pripovisti pa si je tak spravo lepo ime, nam pa vno-go hasno pred svetom. V spomin njegove 50 letnice ščemo prinesiti „Vesele novine“ iz vsej krajov naše krajine, štere je on popisao v Kalendar za l. 1912. ino 1913. Te njegove „novine“ so pune prekšenosti, vesele misli, ki silijo na smej vsakoga. Vsaki narod ma to, ka edna vesnica od drūge frlice pripovidavle — te frlice včasih bridko istino majo za jedro. Ništerni ljudje toga neščejo razmiti pa se čūtijo razžaljane. Kūhar je sam pisao: „Britko je bilo jaboko, v štero smo vgriznoli, gda smo lanjsko leto razposlali prvo števiko našij novin. Mi smo mislili, ka se naše novine povidijo vsakomi Marki pa vsakoj Manki, šterim se rdēča krv pretāče po žilaj. Pa je nej bilo tak; v naši dolenski vesnicaj se je najšjo več tak zaostanij Markov, pa tūdi nekelko takši Mank, ka so njim tē naše Novine nej bilē povoli. Zakaj pa so nej bili ž njimi zadovolni? Vsega pomilūvanja so vredni tisti — to so van ti právi Marki! — šteri so se za toga volo čemerili, ka so naše novine odkrile njūva nej lepa dela, zavolo šterij jij je sran, pa ka so njim pokazale njūve slabosti pa nej čedne návade, štere so že vno-gomi prinesle nesrečo ali pa sirmaštvo. Tej tužni vítēzje bi pa

dosta bole včinili, či bi si z našij novin navuk zēli, nej pa ka so se nad njimi čemerili. Vej to že lejko sprevidi vsako dete, štero količkaj živē s svojov pametjov, ka tē novine že lejo biti na hasek vsem, najbolje pa šče takšim nesrečnim zaostancem, šteri že ogen v strehi májo. Mi to nikaj jako ne máramo, či so ti edni ljudjē z nami nezadovolni, zato ka dobro znamo, ka je nezahvalnost plačilo sveťa.

Z veseljom je pa zēla gor naše novine v prvoj vrsti naša mladina. To je jako lepo! Za mladinov pa pridejo vsi treznomisleči odrašeni, ki so že tūdi sprevidli, ka dnesden brezi novin teško ide kaj naprej. Ka pa nedo samo Marki v novinaj, bomo prinašali novice tūdi z gornji, z gorički pa šče z bojnečki vesnic. Zato nájdejo tūdi gornje Žūške, goričke Gére, pa ešče bojnečki Kloške kaj dobrega za sebe.“

Tak je † Kūhar pisao, vse to tūdi mi podpišemo. Vūpamo se, ka do dnes že bole razmili vsi tē vesele novine!

Politika.

Dnesdén že vsaki narod má novine, s šterih lejko zvedi, ka se po sveti novoga godi. Pa nej samo za to so novine, nego one ešče drūgo dosta dobrega prinašajo. V njih vsaki človek najde kaj hasnovitoga za sebé. Tak napriliko z novin zvedi šoštar, gde se dobijo falejši klinčeki, kovač zvedi, gde ležej i dragše trosko strži, krčmar zvedi, kak more vino mešati, mlinar pa, kak more dvoje merično jemati i polento pečti; z novin se navči nadale hlapec, kak more kobilam z bičom polagati, dekla pa, kak more projnika s trápjenjom krmiti; vért se navči ž njih mustāče sūkati, vertinja pa s klūči scinkāvati; dečki v novinaj vidijo, kak se more pretepati, deklina pa, kakšo obleko nosijo gospodičine v Parizi, kakše kršćake v Lūblani i kak si grāčke devojke krožijo vlasē.

A što bi mogeo načteti, za kaj vse so novine dobre?! Edni je čtejo, da si ž njimi čas kratijo, drūgi pa zāto, da si preganjajo žalost; edni za to lūkajo v nje, da bi pozabili na glad, drūgi pa, da bi njim z misli odišle nevole. Ali naj je že zrok šterištē, to edno je istina, da so novine v zādnjem časi potrebne. (Dale.)

Pogorelci, snehé, pa gostūvanje.

Nej dugo, kak je po našoj vési hodo pobirat človek . . . zrnje, ki njemi je hiša pogorelaa. Nihče nigdar ne vej, gda ga nesreča doleti. Pravili

so mi, ka se je tožo, ka njemi ljudje ne davlejo radi. Pomagati bližnjemi, pa či je šče v vekšoj nesreči, je nej samo kršćansko smilūvanje, nego dobra stvar po naravnom socialnom zakoni: ka daš nesrečnomi, daš samomi sebi; što pomaga siromaki, davle Bogi na posodo.

Ob istom časi hodijo od hiše do hiše snehé s posnehaljami, kak k bogatomi, tak k sirmaškoj hiši. Dobijo sešerom skledo kukarce, žita, ali pa celo pšenice, da komaj nosijo. To je stara navada pri nas. Proti navadam nema človek nikaj, dokeč so lepe i socialne. So med snehami slromaške i ravnotak med posnehaljami, ka bi človek djao nazadnje: naj bo v božem imeni, ta je potrebna, če si kaj dobi. Ali so tūdi bogate snehé i šče bogatejšje posnehalje, ki majo zādosta krūha, majo celo dosta penez, pa idejo od hiše do hiše, ka naberējo kukarce za — kūre, čeravno so dobile pri takšij hišaj, gde ljudjē sami nemajo dosta jesti. „Vej smo pa mi tūdi dali.“ Istina, ka so dali. Pa bogatejši ma sikdar dužnost, ka dá sirmaki, sirmak pa nema nikše dužnosti, ka bi davao za — kūre bogatomi. Ta navada je več nej lepa, nego — grda.

Zdaj pa šče drūgo. Gostūvanje mislim. Gostūvanje je tūdi takša navada, gde so šče samo ohranjeni več ali menje lepi govori starešin.

Gučimo od krize, od nevole, ka nega penez. Zdaj pa poglejmo, kakša kriza je pri nas.

Na gostūvanji se popije povprečno 300 litrov vina, poleg toga nekaj kant žganice.

Poje se do 20 kolačov (pa velikij) krūha, 20 vrtankov, porabi se 2 metra pčenične mele, zakole se po navadi edna brava, pa edna svinja, do 30 kūr, telko grūd kisilāka, več litrov maka, vrnja, pa ne vem ka šče nej vse. Zdaj pa zračunajte kelko to nanesē.

Gostūvanja so pri nas po dva, celo po tri dni. Lūdje ne jejo več zmerno, nego „ka v nje more,“ kak sami pravijo. Spijejo pa šče več. Pa gda so lepo pijani, te vam zaspevljo pesem:

Jezuš i Marija,

sta tūdi vino pila’,

kak da bi s tem nekaj lepoga napravili.

Bogatec si istina to lejko privoščī. Zakaj pa ne bi vse pojeli, ka majo; naspametno pa je v tom časi; grdo pa je — pravim grdo! — za siromaka, šteri vse da na gostūvanje, če ga ravno slūži, ka dva dni jejo, te pa nema z decov kaj jesti.

Zdaj pa dam priliko, kak sam vido v varaši iti sirmaške lūdi k zda-

vanji. Skoz segeštijo so prišli, v malo boljšoj obleki kak v vsakdenšnjoj; sneha šče včasih nej belo oblečena — pa nej zato, ka bi že prle mela dete, kak tū noro mislijo, čeravno vūpajo naše snehé k oltari z vencom, če že za mesec dni porodi po zdavanji, — nego zato pridejo, ka se njim škoda vidi vsakše potrate. Na gostūvanji je do deset lūdi, napravijo ga mimo-idoč, bi djao, ka se komaj najejo. Najmenje pa, ka bi dva dni bili pijani. Nego so že drūgi den v deli, za vsakdenšnji krūj.

Pa te pravimo, ka je kriza, ka nega penez.

Istina, ka nega. Nego je vzrok tomi pri nas samij. Mi ne znamo štediti (šparati), da jemo, te mislimo, ka zdaj trbej vse pojediti i vse popiti, ka si te drūgi den lejko pogučavlemo: „Včera sam bio tak pijan, ka sam komaj domo prišeo.“ Kak je to lepó, jeli?!

Pri nas je šče nej kriza. Zmislimo si samo na tiste lūdi, na milijone tistij lūdi, šteri nemajo kaj jesti, pa nej gde spati. Pa šče bole na tiste, gde so cele družine, pa starši nemajo kaj dati deci — na sto, pa je nej v koj obleči.

Nej samo kričati, kak je hūdo, nego bole naj po — nepotrebno tratiti i zapravlati. Istina, na sveti je dosta penez i zadosta krūha. Povejte, bi vi dali vse od ovoga krūha, ka ga mate odveč tistim, ki ga nemajo? Nej. Zato sam dao zgled odzgora od pogorelca. Pojesti pa vūpate, pa popiti, ka vam nad gut vō ide. Pa ste te vi kaj bouši od tistij, šteri majo penez, pa je ravno tak neščejo vō dati.

Najprle se moramo navčiti skromnosti pa šdedenja (šparanja), potem pomaganja tistomi, šteri je šče pa bole potreben kak mi. K. M.

Ne pozabite,
ka dobite za
gostūvanja i krstitke
najlepše i najbolše torte z
najlepšimi
okraski samo v slaščičarni
SIDONIJE NOVAK
v MURSKOJ SOBOTI.

AMATERJE POZOR!

Fotografski aparati
i vse fotografske potre-
bščine se dobijo
po jako niskoj ceni
v trgovini s paperom

HANN IZIDOR-a v M. Soboti.

VGANKE.

To n e 2
Šim o v n
To v a r n a
Mar i c a
Na n d o r
Giz e l a
Kr i s t i n a
Ar m o ž
Ido l i
Liz i s t
Li s t i c a
Au t o

Novine i M. List.

Božična številka.
Rešitev:

1. Okrajni zdravnik
3. Vesel Božič želim vsem reševalcem vganek.
4. Srečen Božič vsem sotrudnikom Novin.

5.

B					m	
B	e	o	g	r	a	d
	o		a		v	
	g	a	b	e	r	
	r		e		i	
m	a	v	r	i	c	a
	d				a	

Rešitev ne poslao nišče, zato tūdi nišče nemre dobiti nagrade.

VOGRIN ŠTEFAN, Rakičan.

Književna slovenščina.

Ivan Kovič:

Snežinke.

Okoli naše male Minke veselo se podè snežinke. — Že vsa je bela krog in krog, od glave dol do majhnih nog.

„Čuj, Minka mala, srček moj, nikar mi v snegu več ne stoj!“ Tako svari jo mama v hiši, a ona, kej še, nič ne sliši.

Ko pa je teden dni minilo, žal, naše male ni več bilo. — Bolestno zdaj ječe snežinke na svežem grobu mrtve Minke.

Jezerčan: Račun.

„Oče“, me nagovori sinko prišedši iz šole domov „oče, danes smo se pa učili množiti z 10, 20 . . . 90.“

„No, pa pokaži, kaj znaš.“

Sinko ves vzradoščen vzame zvezek in pero pa pravi: „Gospod učitelj nam je povedal sledeči račun:

Nekdo popije dnevno $\frac{3}{4}$ l. vina, ki stane 12 Din. in pokadi za 4 Din. cigaret. Koliko znese na mesec?

$12 \text{ Din.} + 4 \text{ Din.} = 16 \text{ Din.} \times 30 = 480 \text{ Din.}$ Potem smo izračunali ustmeno, koliko znese na leto.“

„Koliko pa“, ga vprašam.

„Oče, leto ima 12 mesecev, torej $12 \times 480 \text{ Din.}$ “

„Izračunaj!“

$10 \times 480 \text{ Din.} = 480 \text{ Din.}$ in še $2 \times 480 \text{ Din.} = 960 \text{ Din.}$, torej skupaj na leto 5760 Din. Gospod učitelj je dejal: Koliko je zapil ta človek od prevrata? Od prevrata je minulo 12 let. Zapil je torej 5760 Din. $\times 12$, kar znaša 69.120 Din. Pa g. učitelj je še dejal, da se dobe ljudje, ki zapijejo dnevno še več. Rekel je, da ko bi taki ljudje raje hišo zidali za družino, da bi bilo pri nas dosti stanovanj na razpolago. Pa tudi nekaj o milijardah je govoril, pa da ne razumemo še takih števil. Ko bomo večji, nam bo dokazal, da popijejo Slovenci za cele milijarde vina in žganja.

Oče! Jaz bom vedno mladi junak in ko bom služil, bom vsak dan položil na stran 16 Din., sezidal bom hišico in dobro se bomo imeli. Mammo in Tebe bom vzel k sebi.“

Ivan Albreht:

Sirota poje.

Vsaka cvetka svoje ima vsaj ime, vsaka ptička svojo pesem peti sme.

Le sirota pesmi svoje ne pozna, delež njen je solza, žalost v dnu srca.

Solza v rožo kane, cvet se posuši, ptička vzdihne čuje, v hipu onemi.

Ptička pesem svojo, cvet ima ime, oj, siroti usahnejo slednjič še solze.

Naznanjam cenjenomi občinstvi, da sem odpro svojo lastno

advokatsko pisarno

v hiši KMEČKE POSOJILNICE prek od sodnije.

FRAN KODER

advokat.

Tržne cene.

Penezl: USA dolar D. 55-50, Canadski dolar Din. 45.—, Austrijski šiling Din. 7.—, Francuski frank Din. 2-18, Talijanska lira D 2-80, Pengó D —, Marka 12-90, Urugvajski peso Din. —, Argentinski peso Din. —.

Živina: biki, jūnci i telice Din. 3, (jako debeli Din. 5), krave Din. —, teoci Din. 6-50, svinje Din. 5-5-50

Zrnje: pšenica Din. 160, žito Din. 160, oves Din. 160, kukorca Din. 140, krumpli Din. 65, ajdina Din. 130, proso Din. 130, lenovo seme Din. 250, grah črešnji Din. 20, mešani Din. 150,

ŠTEFAN LAZAR:

S STRELOV i PLINOM.

(. . . Šepetanje se čuje, prihaja pohod v maskah, pred njim pleše mišičasta, plečasta postava pod strašnov maskov lišičje-glavoga boga riža . . . za celo glavo se zdigavle nad vnožinov . . . Kak da je Overton v japonskom narodnom gvanti — i bi za masko skrivao zaničlivi obraz, da bi ga nišče ne spoznao . . . Zgrabite ga! Tam ide vmorilec Nagasaka . . . Toda lišičje-glavi bog riža se razkadi v rokaj vnožine . . . bila je samo šala . . . hahahahaha . . .)

— Modri mož, pomagaj njemi i dam ti svoj dijamant i prstan! On te tūdi poplača, če odpre žalostne oči, ar je bogat, njegova duša pa je še bole bogata . . .

(. . . Glu, glu, glu! . . . doni meterska steklena tronbenta, nad vnožinov se zdigavlejo kipi bogov, pot v svetlobi zavije i oči godrnjajoćih malikov strahotno gledajo v sveto noć. Dra—dra drasta . . . krići vnožina, ki roma k svetišći. Skakajoće želve, okno svetišća se čarobno svetlika, vsaki se veseli, samo on, Mutsusito Dsain, je zapušćen i sam siromak . . .)

— O, joj mi! Od mojega diha odpade tūdi črešnjov cvet . . . Reši ga, modri mož, reši mojega sirmaškoga ljublenca!

— Ne mešaj me, deklina, vse vćinim, samo ne joći i ne mešaj.

(Orjaška dreva, svete kriptomerije razprostirajo kmićne veje v sveklo noć, na velkom grmovji praprota se trosi deževna kaplica . . . skuza trpećih je to . . . Pred korinastimi čajarnami ide vnožina mimo, z vejicami maha od sreće krići, tak predre po granitnih stopnicah na dvorišće svetišća, šteroga iz ednoga granitnoga kamna izsekana vrata se tmićno smejejo ćasi . . . V ospredji se reži kameni nestvor, okoli njega se sūće svet senj, svetišće je odpreto, v zlatom žarki se svetlika, dūhovniki nepremićno sedijo na svojih loćenih prostorih . . . i lūdstvo se vsipale, samo njega ne pūsti prvi dūhovnik notri: Vkraja! Zatajo si bogove oćov, prokletstvo jezerorokoga Kwana je nad tebov!)

— Ne joći, deklina, mladi gospodar prenese napad . . .

(Glu . . . glu . . . glu . . . Trombe obtihnejo, okno svetišća postane pomali tmićno, strašne glave malikov se že komaj vidijo. Na prostom poli hodi i ga obdaja od vseh strani mir, samo mali pes reži za njim. Hm! On nikdar ne meo psa, ali te mali, beli psićek ne ide od njega! Kak veren njemi je! Nikdar ga ne božao i vendar ga tak hvaležno gleda . . . Toda nininini!)

— Deklina, moli! Tū je odloćilni ćas . . .

(. . . Izmed grmovja pridejo divji psi i bližajoć se brūsijo zobe, da bi ga razrgali . . . Trije strašni krvoloćni psi . . . Vau, vau — cvili beli psićek, po robi se jim postavi i brani gospodara . . . Veliki bog! Napadejo i ga mrcvariyo, srce njemi iztrgajo, ali psićek . . . mali psićek ga ne pūsti . . . Joj! Krvoloćni psi majo ćloveće glave. Overton! . . . Alice! . . . g. Ćešplja! . . . i raztrgajo tūdi maloga psa . . . sirota Zvonćek . . . Zaj, jaz, jaz! . . .)

— Verjem v tebe i se ti molim, o krao mogoćnosti! Vćini me za najsrećnejšo ženo na zemli: ozdravi mojega sirmaškoga zaroćenca! Verjem v tvojo svetlobo, ki preplavi celo zemljo i vlije svetlobo v naše srce i našo pamet, da bi nas vse zvelićao . . . Mutsuhito Dsain je tvoj sin . . . ozdravi ga!

(V svetloj, friškoj vodi plava trūma rdećih rib, na sivih kamenih otoćkih spijo drobne želve, na cvetovih vodnih rastlin leta plav kaćji pastir . . . Halo! Sunce vstaja . . . Mutsuhito Dsain zbūdi se! Veliko delo te ćaka . . .)

Odpro je mrzlićne oči . . .

— Živi — je šepetala Zvonćek.

Betežniki se je povrnola zavest.

Kde je fulminoid?

Deklina je s sklenjenimi rokami, nemo klećala poleg njega.

— Senjalo se ti je, lūbi — se njemi je tiho smejala.

Mutsuhito Dsain je zapro trūdne oči, vūsta je zapro i izpod trepalnic se je prikazala skuza, kak kakša svetla marjetica . . .

XX.

Cvetlićne vaze je postavila okoli velikoga, pozlaćenoga Budovoga kipa, ki je prestolovao na oltari v steni v sredi lotusovoga cveta. Roke je sklenola i se je vrgla na ćelo pod većnim posvetom, ki je s pospanim migljanjem pazo v noći, punoj cvrćkovoga popevanja.

— Zovem te, o Ama—Teras—Omi—Kami, ki si krao velićanstva! V sedmih nebesih sediš, nagni se z vūjami iz sunćnoga doma i usliši moj prošnja . . .

Dūh korin je sladko lebdeo okoli oltara.

Spadnola sem, a ne na kamen, nego na svojem srci sem se spodteknila, v prahi sem, kak zavržena krzantema i neozdravljiva bolezen je razprostrela nad menov sivo-modro tenćico. Zovem ga!

Tihi plamen većnoga posveta se je mehko razlejaio po njenih laseh. Na žalostnom, krotkom obrazi je bila pobožnost.

— I tūdi vas zovem, drūgi bogovi: Buda, Omidah, Benten i Kwanon, ki ste v osebah razlićni, po bistvi pa sta edno. Poslūhnite me, ar je moja bolezen tak velika, da sega od konca ednoga neba do drūgoga. I v srci itak nema mesta . . .

— Umrli dūhovi vladarov, tūdi vi ne ostanite daleć i prikaži se v vūri bolezn i tūdi ti, Ottoke, sveti dūh mojih prednikov, ki tūdi v meni živeš, a vendar ne bivaš v mojem srci, ar je hiša moje dūše prazna i tmićna . . .

V roko je vzela iz modragorinoga korena napravleno ropotaćo i je ropotala, da bi postanoli pozvani dūhovi pozorni. Globoko se je priklanjala pred oltarom i njena molitev je bila kak popevanje mesećnoga ćloveka.

Budov kip je mrtev gledao v nić.

— Zovem tūdi vas, dūhovi zraka i morja, ki na hrbti tajfuna drvite od strani Lune i Kamćaske . . . Roke i noge sem zaprala v ćistoj vodi, dūšo pa s skuzami, da bi vas dostojno sprejela. Srce ćaka. Pridite!

Steklene palćice colske harfe so vūni zacinglale, od odprete verande je pripihlao v sobo dūhteć vetrić i jo z dihom polūbo na ćelo, ki je bilo rudeće od svetlobe većne posveti. Dekla ga je zaćutilo i pobožnost se je v oćaj spremenila v nekši nadzemni obćutek.

— Dūhovi skrivnih i nećistih krajev, tūdi vi ne izostanite, kda odprem modro votlino svoje dūše — je nadalūvala molitev kak to predpisūjejo svetećknige. — Grobni dūhovi dezele korenja, vi tūdi pridite i sence najstarećjih narodov, prikažite se vsi pred mojim oltarom, ki sem ga okrasila s korinami i boleznostjov . . . haho!

(Dale.)

AGRARNE ZADEVE

Razlaga agrarnoga zakona. 62. §. Gđa se vkniži agrarna zemlja na agrarnoga interesenta, se zbrisejo ž nje vsi terhi, ki so bili dozdej na njej, tak ka zemlo dobi interesent čisto na sebe spisano. Po sklepi sodišča do se bremena izplačivala z cenov agrarne zemle dužnikom. Prvo se plačajo prispevki za kolonizacijo, kak smo od toga že pisali, kda smo razlagali 48. §. Jako važen je 63. §. Te guči od novih poti, štera so potrebna. Ka pravi te paragraf? Pravi, ka veleposestvo ne dobi nikše odškodnine i agrarni interesent ne plača nikše odškodnine, če je veleposestnik držao kder poti, stüdenca, paše itd. Pač pa če agrarni interesenti potrebüjejo pot., stüdenca itd., morajo je zahtevati, ka se pri komizaciji na novo določijo. Naši interesenti so se večkrat tožili zavolo poti. Naj ne zamüdijo zdaj pri komissaciji zdignoti glasa i zahtevati, ka se poti določijo. Sledkar gučati bo pali kesno, kak je vnogo reči že prišlo kesno, ar so te mučali, kda bi mogli gučati.

Pomagajo pritožbe. Agrarna zadruga je poslala na višjo oblast pritožbo zavolo odaje agrarne zemle v Medjimurji, pri šteroj se je narod silo na kupilo. Dec. 30. je bilo v Prelogi zaslišanje. Uradnik, ki je zaslišavao narod, je bio jako lübeznivi i prijazen i je narodi povedao, naj samo mirno naznani što i kak ga je nagučavao, da zemlo küpi. Bridko se nam tožijo Medjimurci, naši bratje, da bi je od küpila ravno tisti mogli vkraj držati, šteri so je nagučavali. Istinska a bridka istina. Pa vüpamo se, da pravica bo zmagala i krivica dobi svoje zasluženno plačilo.

Štere šume dobi narod? Po sklepi oblasti na podlagi agr. zakona se samo od 1800 plügov več obsegajoče šume razdelijo. Na delitev pride zato samo en deo šum na sobočkom, lendavskom i beltinskom veleposestvi.

Pošta. Bencik Anton, Skakovci. Nesmo dobili ešče rešenja. Kak je dobimo, vam včasi naznanimo. Smo dali pitati v Ljubljani. Bodite mirni! **Kerec Mih. Villiers.** Poslali smo ti že davno pristopnico, štero moraš podpisati i nam doposlati. Med tem časom smo ti že tüdi odposlali legitimacijo. **Dodlek Marko, Držimurec.** Pisali so nam gospod odvetnik iz Zagreba, da bodejo vse mogoče napravili, da se vaša molba ugodno reši.

Pošta upravnništva.

Kološša J. čevlijar M. Sobota. Sprejeli celoletno naročnino i ceno za kalendar ki v jesen izide. Če bi većina tak plačala kak vi, bi uprava ne nosila sere glave.

ve. Bog plačaj. **Petrijan Franc, Puconci.** Od lani ostalo 7 Din. 50 p. na novo leto plačane naročnine i 6 Din. nove plačane. Tak je že već kak polovica plačana. **Flisar Anton, Kruplivnik 5.** Na novo je plačano že 16 Din. **Čör Karol. Olovci.** Sprejeli. Zadosta do konca juna. **Šaruga Jožef, Pečarovci.** Din. 200 sprejeli. Ž njim je plačan ves dug za l. 1929. pa ostalo za leto 1930. 60 Din. Duga je za leto 1930. ešče 220 Din. Za lansko leto pa vse. Kalendar dala poslati. Stari dug se naj plača do konca januara, ar tiskarna ne more čakati. **Lük J. Domajinci.** Na staro vse poravnano, na novo nikaj ne ostalo. Kalendar poslali. **Horvat Jožef, Ratkovci 17.** Vi ste plačali 4. XI. Din. 31 pa ste nikaj ne dužni. Ček, ka ste nam ga poslali je stari i se ne tiče vas. **Majer Jožef, Satahovci.** Vse plačano na lani, kalendar je z poštninov vred tüdi. Hvala za trüde i gorečnost, ka število naročnikov ne je spadnolo. **Varga A., Gradišče.** Kalendar je pri g. plebanoši.

Gospodarstvo.

Treblenje šmarnice.

Uspešno začnjena akcija krčenja šmarnice v goricaj dravske banovine se bo nadaljavala tüdi to zimo 1931./32. s pomočjov kralvske banske uprave i to na sledeči način:

Vinogradniki, posestniki šmarničnih nasadov, ki so podpore potrebni i ki v letošnjoj zimi izkrčijo šmarnico pa na sprotoletje zasadijo nove gorice, dobijo od kralvske banske uprave za vsaki izkrčeni trs šmarnice za obrovo goric v *izrazitih* vinogradnih položajih eden cepleni trs plemenitih vrst iz banovinskih trsnic, ki so: v Pekrah, p. Limbuš, v Kape-li, p. Slatina Radenci, pri Sv. Uršuli, p. Dramlje, pri sreskom načelstvi v Krškem, na vinarskoj ino sadjarskoj šoli v Maribori pa na kmetijskoj šoli na Grmi, p. Novo mesto. Za slučaj, da zaloge trsja v navedeni trsnicaj ne bi zadostüvale i če šče bodo na razpolago penezna sredstva, se bo dala penezna pomoč za nabavo trsja od privatnih trsničarov, *ki majo dovoljenje za izvajanje trsničarstva od ministarstva za kmetijstvo.*

Najveksi prispevek za komad bo znašao Din. 1.20.

Za izkrčeno šmarnico v položajih, ki so primerni za sadonosnike, se bo dao penezni prispevek za nabavo sadnoga drevja od priznanih drevesnic.

Za izkrčeno šmarnico v položajih, ki so ne primerni niti za gorice niti za sadonosnik, se bo dao prispevek za nabavo semena za napravo drüge kmetijske kulture.

V te namen vložijo posestniki šmarničnih nasadov z Din. 5 kolkovano prošnjo *do 15. februara 1932.* potom pristojnoga sreskoga načelstva na kralvsko bansko upravo v Ljubljani. V toj prošnji morajo navesti kelko trsov šmarnice so izkrčili v le-

tošnjoj zimi ino ka nameravajo posaditi ali posejati na tistom zemlišči.

K prošnji trbe priložiti:

1. Potrdilo pristojnoga županstva, ka je prošnik v istini iztrebo v letošnjoj zimi v prošnji navedeno število trsov šmarnice i da bo na tistom zemlišči napravo vinograd, sadonosnik ali kakšo drügo kulturo ino kelko potrebüje cepljenih trsov ali sadnoga drevja ali kg. semena.

2. Naročilni list od naročenoga trsja od edne odzgora navedenih banovinskih trsnic, ali da je v teh trsnicaj zmenkalo trsje, račun od naročenoga trsja od privatnih trsničarov za slučaj, da spremeni šmarnični nasad v sadonosnik ali v kakšo drügo kulturo, priloži račun za naročeno sadno drevje od kakše priznane drevesnice ali račun za nabavo semena od najbližanjega skladišča kmetijske družbe. Penezni prispevki se bodo davali do višine razpoložljivih sredstev, po 15. februara 1932. dospele prošnje se ne bodo rešavale.

Za bana pomočnik:

Dr. PIRKMAJER s. r.

K ODAJI JE NA HOTIZI

lepi funduš z zidanov hišov i gospodarskim poslopjom. Pripada se pol orala senožeti i teliko šume. Pozvedi se pri lastniki

Balažic Mihali
na Hotizi šte. 100.
do dne 1. februara.

Cepljeno trsie

na odajo na podlagi Rip. portalis i Göthe 9 prvovrstno: Poščip, Veliki Rizling, Gutedel, Muškatelec, Muškati Silvaner, Specijal, se dobi pri FRANCI SERŠENI, trsničari v Veržeji. Cena za 1 komad 1 Dinar. 7